

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov **1/ Žilinského samosprávneho kraja**, so sídlom v Žiline, Komenského 48, IČO: 37 808 427, **2/ Oravského múzea P.O. Hviezdoslava**, so sídlom v Dolnom Kubíne, Hviezdoslavovo nám. 7, IČO: 36 145 106, proti žalovanej **KABONA, spol. s r.o.**, so sídlom v Medzibrodí nad Oravou 168, IČO: 36 385 107, zastúpenej JUDr. Jozefom Polákom, advokátom so sídlom v Dolnom Kubíne, Radlinského 1718 **o vypratanie nehnuteľností a o vzájomnom návrhu na zriadenie vecného bremena**, vedenej na Okresnom súde Dolný Kubín pod sp.zn. 6 C 1/2011, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 18. apríla 2012 sp.zn. 6 Co 377/2011 takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalovanej **o d m i e t a**.

Žalobcom náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Žiline prvým výrokom označeného rozsudku potvrdil ako vecne správny rozsudok Okresného súdu Dolný Kubín z 9. septembra 2011 č.k. 6 C 1/2011-150 vo výroku, ktorým bola žalovanej uložená povinnosť vypratať pozemok zapísaný na LV č. X. kat. územia a obce O. ako parcela C-KN č. 22 ostatné plochy o výmere 107 m² a pozemok parcela C-KN č. 23/2 ostatné plochy o výmere 245 m², vytvorený geometrickým plánom Ing. T. P. č. 30216621-085/2006 zo dňa 15. júna 2006 z pozemku C-KN č. 23 ostatné plochy o výmere 435 m² zapísanom na LV č. X. kat. územia a obce O. do 15 dní od právoplatnosti rozsudku a vo výroku, ktorým bol zamietnutý vzájomný návrh žalovanej na zriadenie vecného bremena. Odvolací súd sa po preskúmaní všetkých rozhodujúcich námietok obsiahnutých v odvolaní žalovanej v plnom rozsahu stotožnil so skutkovými a právnymi závermi prvostupňového súdu a odkázal v jednotlivostiach na odôvodnenie jeho rozsudku. Zhodne s prvostupňovým súdom mal za to,

že nájomný vzťah vzniknutý nájomnou zmluvou z 29. decembra 2006 medzi žalobcom 1/ ako prenajímateľom a žalovanou ako nájomníčkou, predmetom ktorého bol nájom nehnuteľností opísaných vo výroku rozsudku, zanikol dňom 31. decembra 2010, lebo už nedošlo k obnoveniu nájomnej zmluvy uzatvorenej na dobu určitú. Od 1. januára 2011 teda žalovaná užíva pozemky, ktoré sú predmetom sporu, bez právneho dôvodu. Návrh žalobcu 1/, ktorý je vlastníkom predmetných pozemkov, domáhajúc sa ich vypratania podľa § 126 ods. 1 OZ, bol dôvodný a súd mu správne vyhovel. Odvolací súd poukázal na konštantnú judikatúru, v zmysle ktorej sa vlastník pozemku môže domáhať jeho vypratania bez ohľadu na to, či sa na uvedenom pozemku nachádza tiež nehnuteľná stavba patriaca osobe, proti ktorej žaloba na vypratanie smeruje. Súdny nevykonávali preto ani dokazovanie ohľadne charakteru objektu „bufet s terasou“ patriaceho žalovanej. Odvolací súd sa stotožnil aj s právnym posúdením protinávru žalovanej na zriadenie vecného bremena postupom podľa § 135c ods. 3 OZ prvostupňovým súdom, ktorý ho zamietol pre nedostatok aktívnej legitímácie žalovanej na podanie takéhoto návrhu. Všetky tri spôsoby vyrovnania vzťahov medzi vlastníkom pozemku a stavebníkom, uvedené v citovanom ustanovení, sú totiž viazané výlučne na návrh vlastníka pozemku, ktorým je v danom prípade žalobca 1/.

Proti tomuto výroku rozhodnutia odvolacieho súdu podala žalovaná dovolanie, ktorým žiadala napadnutý rozsudok krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na nové konanie a rozhodnutie. Prípustnosť dovolania vyvodzovala s poukazom na ustanovenie § 237 písm. f/ a g/ O.s.p. Odňatie možnosti konať pred súdom odôvodnila tým, že jej nebolo doručené podanie žalobcu 1/ zo 16. marca 2012, že odvolací súd nedodrжал postup pri oznámení miesta a času verejného vyhlásenia rozsudku podľa § 156 ods. 3 O.s.p. a že nedostatočne odôvodnil napadnuté rozhodnutie. Ďalej namietala, že v odvolacom konaní rozhodoval vylúčený sudca, a to vzhľadom na existenciu nadštandardných vzťahov sudcov Krajského súdu v Žiline so žalobcom 1/. Tieto nadštandardné vzťahy odvodzovala z obsahu podania žalobcu 1/ zo 16. marca 2012, ktorým sa mal snažiť vo vlastnom mene úmyselne ovplyvňovať súd a priebeh konania. Dovolanie odôvodnila tiež tým, že rozhodnutia súdov nižších stupňov spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Mala za to, že vzniknutý vzťah medzi účastníkmi je možné riešiť len postupom v zmysle § 135c OZ, a nie žalobou podľa § 126 OZ. Okrem toho súdy nezohľadnili skutočnosť, že žalovaná sporné nehnuteľnosti na svoje náklady a v dobrej viere, že tieto jej budú po skončení nájmu odpredané, zveľadila a spracovala.

Žalobcovia sa nestotožnili s námietkami žalovanej obsiahnutými v jej dovolaní a tieto považovali za účelové.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), riadne zastúpená (§ 241 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.), a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, voči ktorému takýto mimoriadny opravný prostriedok nie je prípustný.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovenia § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.) alebo rozsudok potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, avšak len vtedy, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

V danej veci napadnutý rozsudok odvolacieho súdu nevykazuje znaky rozsudku uvedeného v § 238 ods. 1 a 3 O.s.p., pretože nie je zmeňujúci, ale potvrdzujúci, pri ktorom odvolací súd nevyslovil, že je dovolanie proti nemu prípustné a nejedná sa ani o rozsudok, ktorým by bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým by súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4. Dovolanie nie je prípustné ani podľa ustanovenia § 238 ods. 2 O.s.p. z dôvodu, že dovolací súd vo veci doposiaľ nerozhodoval.

Ak súdne konanie trpí niektorou z väd vymenovaných v ustanovení § 237 O.s.p., možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, pri ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 238 O.s.p. vylúčené. Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p., dovolací súd sa ďalej zaoberal otázkou, či nie je daná prípustnosť dovolania v zmysle tohto zákonného

ustanovenia, teda či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti byť účastníkom konania, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad absencie návrhu na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný, prípad odňatia možnosti účastníkovi pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania súdom nesprávne obsadeným. Existencia niektorej z vyššie uvedených väd však dovolacím súdom nebola v konaní zistená.

So zreteľom na žalovanou tvrdené dôvody prípustnosti dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zameril na otázku opodstatnenosti tvrdení, že žalovanej bola postupom súdu odňatá možnosť konať pred ním (§ 237 písm. f/ O.s.p.). a že v prejednávanej veci rozhodovali vylúčení sudcovia (§ 237 písm. g/ O.s.p.)

Vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. mali podľa tvrdenia žalovanej spočívať v nedoručení podania žalobcu 1/ zo 16. marca 2013, v nedodržaní postupu pri verejnom vyhlásení rozsudku odvolacím súdom a v nedostatočnom odôvodnení jeho rozsudku.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov, napr. právo na doplnenie alebo opravu nesprávneho, neúplného alebo nezrozumiteľného podania, právo zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom, vykonávať svoje práva a povinnosti prostredníctvom zvoleného zástupcu a pod.

Z hľadiska posúdenia existencie tejto vady ako dôvodu, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, nie je pritom významný subjektívny názor účastníka, že v konaní došlo k takejto vade, ale len jednoznačné, všetky pochybnosti vylučujúce zistenie, že konanie je ňou skutočne postihnuté.

K výhrade dovolateľky, že odvolací súd jej nedoručil podanie žalobcu 1/ zo 16. marca 2012, ktorým žiadal o urýchlenie odvolacieho konania, dovolací súd poznamenáva, že súdy nie sú povinné každú písomnosť založenú účastníkom konania do spisu doručovať protistrane. Takúto povinnosť im Občiansky súdny poriadok ukladá len v prípade takých podaní, ktoré majú z hľadiska ich obsahu podstatný význam pre výsledok sporu. Takýmito podaniami

účastníka, ktoré je súd povinný doručiť druhému účastníkovi, sú predovšetkým návrh na začatie konania (§ 79 ods. 4 O.s.p.), odvolanie (§ 209a ods. 1 O.s.p.), dovolanie, prípadne podania, ktorých obsahom je skutkový a právny rozbor prejednávanej veci. O takúto písomnosť však v danej veci nešlo, preto nebolo nevyhnutné doručovať ju na vedomie ostatným stranám.

Dovolateľka ďalej namietala, že odvolacím súdom nebol dodržaný postup pri verejnom vyhlásení rozsudku.

Podľa čl. 142 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky rozsudky sa vyhlasujú v mene Slovenskej republiky a vždy verejne. Zákon preto vyžaduje aj v prípadoch, v ktorých sa rozhoduje rozsudkom bez nariadenia ústneho pojednávania, aby súd oznámil miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením (§ 156 ods. 3 O.s.p.).

Zo spisu (zoznam vecí na čl. 187) je zrejmé, že miesto (Krajský súd v Žiline, pojednávacia miestnosť č. 10, prízemie) i termín (18. apríla 2012 o 13.40 hod.) verejného vyhlásenia rozsudku odvolacieho súdu v danej veci boli oznámené na úradnej tabuli súdu v čase od 12. apríla 2012 do 19. apríla 2012, teda riadne a v stanovenej lehote. Týmto postupom preto nemohlo dôjsť k odňatiu možnosti účastníkom konať pred súdom.

Podľa názoru dovolacieho súdu žalovaná nedôvodne namietala i nedostatočné odôvodnenie rozhodnutí súdov nižších stupňov. Oba rozsudky totiž zodpovedajú požiadavkám vyplývajúcim z ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p. na riadne a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia. Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil. Z odôvodnenia jeho rozsudku nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Odvolací súd sa v dôvodoch svojho rozhodnutia stotožnil s názorom prvostupňového súdu, že po skončení nájomného vzťahu medzi účastníkmi bola žaloba vlastníka pozemku o jeho vypratanie podľa § 126 OZ podaná dôvodne a vzájomný návrh žalovanej na zriadenie vecného bremena bol správne

zamietnutý pre nedostatok aktívnej legitímácie. Jeho odôvodnenie treba považovať taktiež za dostatočné, výstižné a zrozumiteľné. Vysporiadal sa v ňom aj so všetkými podstatnými námietkami žalovanej.

V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje na závery vyplývajúce z uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. IV. ÚS 115/03 z 3. júla 2003 a sp.zn. II. ÚS 78/05 zo 16. marca 2005, podľa ktorých všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá odpovedať na všetky námietky alebo argumenty v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a ktoré zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní.

Ďalej sa dovolací súd zaoberal námietkou dovolateľky, podľa ktorej vo veci rozhodovali vylúčení sudcovia.

I keď zákon v § 14 ods. 1 O.s.p. spája vylúčenie sudcov z prejednávania a rozhodovania vo veci nielen so skutočne preukázanou zaujatosťou, ale aj s prípadom, ak možno mať čo i len pochybnosť o ich nezaujatosti, nemožno prehliadať, že rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa § 14 ods. 1 O.s.p. predstavuje výnimku z významnej ústavnej zásady, že nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Vzhľadom na to možno vylúčiť sudcu z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci len celkom výnimočne a len zo skutočne závažných dôvodov, ktoré sudcovi zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom, objektívne, nezaujato a spravodlivo. Samotný subjektívny názor účastníka konania, že v osobe určitého sudcu sú dané okolnosti vylučujúce ho z prejednávania a rozhodovania vecí, nezakladá ešte bez ďalšieho dôvod pre legitímne obavy z jeho nestranného a nezaujatého rozhodovania.

Z hľadiska § 14 ods. 1 O.s.p. je právne významný vzťah sudcu, a to buď k veci (kedy má sudca svoj konkrétny záujem na určitom spôsobe skončenia konania a rozhodnutia o veci), alebo k účastníkom konania (o taký vzťah ide vtedy, ak sudca má k účastníkovi konania

určitý osobný vzťah, so zreteľom na ktorý možno mať pochybnosti o jeho nezaujatosti) a napokon k zástupcom účastníkov konania.

Dovolateľka tvrdí, že v prípade sudcov Krajského súdu v Žiline existovali dôvody vylučujúce ich z prejednávania a rozhodovania danej veci. Poukazuje na to, že boli pri rozhodovaní ovplyvnení podaním žalobcu 1/ zo 16. marca 2012, ktoré adresoval súdu vo vlastnom mene a ktoré svedčí o existencii nadštandardných vzťahov medzi funkcionármi Ž. S. a sudcami Krajského súdu v Žiline.

Podanie žalobcu 1/ zo 16. marca 2012 označené ako „urgencia“, ktorým žiada o skoré rozhodnutie vo veci, neobsahuje žiadne tvrdenia spochybňujúce nezaujatosť zákonných sudcov Krajského súdu v Žiline. Odvolací súd rozhodoval o odvolaní žalovanej, doručenom prvostupňovému súdu 19. októbra 2011, až po vyše piatich mesiacoch odo dňa jeho predloženia predkladacou správou zo 7. novembra 2011. Ani skutočnosť, že súd vytýčil termín verejného vyhlásenia rozhodnutia mesiac po doručení mu uvedenej urgencie nevyvoláva pochybnosť o nezaujatosti jeho sudcov. Súd sú povinné dbať na to, aby bola vec čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá (§ 100 O.s.p.). V dovolaní vyslovené pochybnosti dovolateľky o nezaujatosti a nestrannosti zákonných sudcov nemožno považovať za právne relevantné. Dovolací súd konštatuje, že tieto pochybnosti sú podľa všetkého motivované nespokojnosťou žalovanej s rozhodnutím odvolacieho súdu vo veci a nemôžu objektívne zakladať dôvod pre vylúčenie sudcov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky vzhľadom na vyššie uvedené dospel k záveru, že konanie pred odvolacím súdom nie je postihnuté vadou podľa § 237 písm. g/ O.s.p.

Na dovolací dôvod žalovanej, ktorý mal spočívať v nesprávnom právnom posúdení veci odvolacím súdom, dovolací súd nemohol prihliadať, pretože uvedené skutočnosti by mohli byť len odôvodnením dovolania v prípade, ak by dovolanie bolo prípustné, a nie dôvodom jeho prípustnosti podľa § 236 a nasl. O.s.p.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis

alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, no prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby teda tvrdenia dovolateľky boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného hľadiska neskúmal), dovolateľkou vytýkaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo).

Možno teda uzavrieť, že dovolací súd nezistil skutočnosti, ktoré by opodstatňovali prípustnosť dovolania podľa § 237 O.s.p. a keďže dovolanie nie je prípustné ani podľa § 238 O.s.p. Najvyšší súd Slovenskej republiky mimoriadny opravný prostriedok žalovanej odmietol podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. X. O.s.p. bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozsudku odvolacieho súdu.

V dovolacom konaní procesne úspešným žalobcom nepriznal náhradu trov konania proti žalovanej, ktorá úspech nemala. Na ich vyjadrenie z 19. júna 2012 z hľadiska rozhodovania o trovách dovolacieho konania neprihliadol, lebo advokát nepredložil súdu plnomocenstvo, z ktorého by bolo zrejmé, že je oprávnený zastupovať žalobcov, v mene ktorých sa vyjadril, aj v dovolacom konaní.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 17. decembra 2013

JUDr. Rudolf Čirč, v.r.

predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová